

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

ABONAMENTE:
Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.
C.TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:
În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:
se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.
C.TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

Asociațiuni economice.

(Urmare).

VI.

Pe cât joacă la noi cultivarea grânelor un rol mare pe atât de importantă este și economia vitelor, cu atât mai vârtos, că cea dintâiu fără de cea din urmă, cu greu o putem întreține și afară de aceea întâlnim în patria noastră și astfel de locuri unde găsim numai economia de vite, pe când cultivarea grânelor e împedecată prin terenul și clima locală. Unde se țin atâtea vite ca în Franța, e învederat că și produsele acelor formează un izvor de câștig pentru posesorii lor. Intre aceste produse de însemnătate aflăm și laptele și fabricatele ei precum: brânză, caș, unt, smântână, urdă, lapte acru etc. etc. Cei cari sunt în apropierea orașelor vedem, că vând acolo laptele lor proaspăt, pe când ceilalți mai depărtați de oraș sunt siliți a fabrica din el brânză, unt etc., spre a putea prefăce în bani produsul lor.

Ca în toate locurile așa și în transportul și vânzarea laptelui proaspăt ni-

se înfățișează plugarii noștri de oameni tare nepractici. El e în stare și o face ca și pentru de-ași vinde 1—2 cofe de lapte merge cu ea la oraș perzându-și astfel câte-odată $\frac{1}{2}$ zi sau mai bine. Acomparând câștigul ce-l are printr'a aceasta și dacă ar fi întrebuințat dinșul timpul cu un alt lucru, vom vedea că el este egal nula. Din contră socoteala de multe ori ne-ar arăta pagubă. Ei bine, însă laptele încă trebuie vândut, căci buni-s și acei vr'o 2 cruceri ce-i capeti după el. Pe om străin cu plată se trimite economul cu laptele lui la oraș să-l vândă sau ce să facă? Ca răspuns îi dau numai cuvântul: asociațiune. Ce e mai simplu și mai eficient.

Ca să nu rămânem tocmai numai pe lângă acel cuvânt voim a da și vre-o câteva indegetari spre înființarea acelor. Spre acest scop mulți producători de lapte dintr'un ținut se unesc într'aceea, ca laptele ce-l voesc a-l vinde, îl toarnă laolaltă în vase anumite, care apoi se transportă prin un om încrezut la locul destinat spre vânzare, unde în cas favorabil se poate deschide și un fel

de boltă spre acest scop. De lipsă de cumpărători nu are să se teme astfel de asociațiuni, aceia nu vor lipsi dacă se vor convinge, că e laptele »curat«, și bun și încă și ceva mai eficient ca în piață, ceea-ce pot face părtașii asociațiunii chiar în interesul lor.

Infînțarea astorfel de corporațiuni se fie deci datorită ori căruia econom ce locuiește în apropierea orașelor mai mari, și ca acesta se vor putea susține și vor aduce folos, dovedesc rezultatele cele mărețe a astorfel de asociațiuni ce există în Austria și chiar și în Ungaria.

Scusa ce se ivește la întemeierea lucrurilor nouă, că pentru aceasta »trebuie bani și iarăși bani«, aci și are loc, fiindcă înființarea unei astfel de asociațiuni este împreună de desigur cu puține spese. Acolo vor fi numai pentru vasele de transport, poate pentru o pivniță bună și un aparat de a răci laptele, pe când adunarea, manauarea laptelui, transportul lui, o are să o îngrijască d. e. unul dintre membri asociațiunii.

Conducerea și priveghierea întreprinderilor trebuie să fie executată

FOIȚĂ

A. VLĂHUȚĂ.

➤ DAN ✦

(ROMAN)

(Urmare)

(9)

Soarele era sus — și Dan, cu coatele amorțite, tocmai se ridica să plece, când Ana dădă cu ochii de el, și îl strigă. El se roși, se retrase înte dela fereastră. Ii părea rău că stat atâta... Și ea, — ce idee să-l strige așa tare în fața atâtor necunoscuți! Un moment se gândi să nu să ducă, — dar' ar fi fost ridicul. Iși aprinse o țigare, și îndesându-și pălăria pe cap, eși cu un aer plictisit. Ea îi sări înainte, întinzându-i mâna de departe.

— Da-mi voe să-ți prezint pe nepotul meu Albert Lambrino; dorea de mult să te cunoască. Vezi ce nepot mare am eu?

Un tiner nalt, alb la față și frumușel, cu părul blond, scurt și creț, se apropie de Dan, și puțin jenat la început, îi spuse, că învață literele la Berlin, unde studenții români au fundat o societate literară, un cerc în care să ceteste cu dragoste și se discută tot ce se produce în literatura noastră.

— Acolo numele d-voastră, e cunoscut și iubit de toți.

În ochii tinerului se vedea dorința sinceră de a auzi, de a sorbi cuvintele lui Dan, ca să aibă ce duce camarazilor lui dela Berlin.

Nimic din fumul și strimbăturile fecerilor de bani gata. Dela cele dintâiu vorbe ale acestuia, dispoziția și figura lui Dan se schimbă. Totdeauna în atenția și interesul,

pe care ni-l arată un nou cunoscut, sufletul nostru găsește o plăcere, o sete irezistibilă de a se desvâli, de a-și cucui par'că o nouă simpatie, și nu știu ce fior de virginitate încălzește și chiamă afară cele mai intime gânduri ale noastre.

Ana îi privia cu un zimbet de mulțumire, cum stăteau amândoi de-o parte și-si vorbeau, ca doi buni prietini, cari nu se văzuseră de mult. Crochetul se isprăvi. Ana veni lângă ei.

— Haide-ți de-aci, că bate soarele. Și toți trei porniră, pășind încet prin alee, pe unde mai era puțină umbră. Dan vorbea de cercurile literare din București, de mișcarea intelectuală care se începe acum, cu tinerimea care se ridică; în linii rezezi schița figurile scriitorilor mai însemnați și felul lor de a înțelege arta.

În fața otelului Eduard se opriră. Alber

sau de vre-un președinte sau de un comitet.

Vasele de transportatul laptelui trebuie să fie posesiunea asociațiunii, și ținute totdeauna cât se poate curat. Facem însă și atenți pe întreprinzătorii acestei asociațiuni, ca pentru o economie de lapte condițiunea primă este curățenia. Aceasta trebuie observată nu numai în vasele în care se mulge, se strecură, se adună, se ține și se transportă laptele, ci și grajdurile de vaci în ținerea și hrana lor, și mai cu seamă în ugerul lor, și în fine trebuie să fie curățenie exemplară în localul unde se ține laptele.

Vasele de lapte trebuie deci după fiecare întrebuințare spălate bine cu nêsip și opărite cu apă ferbinte. Ugerul vacilor trebuie înainte de muls spălat cu apă caldă. Vacile însuși trebuie mai des curățite, ținute cu o hrană mai bună. Grajdurile va de lipsă a le aerisa mai des, și a le ținea cât se poate de curat. Localul unde să păstrează laptele, cum am mai zis, trebuie încă ținut cât se poate de curat, temperatura în ea să fie cât se poate de potrivă și vara cât de rece. De-aceia se și recomandă a se zidi în forma unei pivniți. Cu toate acestea să fie însă posibil a o aeriza. Dacă se va împlini condițiunile expuse atunci atât producătorul cât și consumatorul va fi ferit de multe neajunsuri.

Acestea toate trebuie bine observate, căci laptele dacă este expus căldurii mai mari și aerului mai mult timp,

il rugă să dejuneze împreună cu ei. În restaurant bătrânul Racliș cetia un ziar, era singur la o masă cu vr'o zece tăcămuri.

— Tocmai te cetisem, dle Dan, ia șezi colea... Ano, uite Alarma, e un articol de dl Dan. — Știi cum cetește ea, ș'adună tot ce scrii? Uite-așa are un teanc acasă.

Și bătrânul își ridică cât putu palma de-asupra farfuriei. Apoi începui a se plânge de picioare și de inimă, mai ales de inimă. Nu putea să umble mult pe jos. Avea numai cinzeci-și-cinci de ani, dar' era alb tot și când pune mâna pe ceva îi tremurau degetele. În ziua aceea părea mai abătut, mai bătrân.

Dan se sculă în picioare și salută, puțin jenat. Era familia lui Racliș: ginerele și fiica lui, ș'o fetiță de vr'o nouă ani, cumnatu-seu Peruianu, cu alți doi copii...

Atât zimbetul afabil al dlui Ministru cât și imperceptibila închidere de ochi a d-nei, păreau a spune: De geaba te emoționezi, băete, că noi nu te băgăm în seamă.

Dan, între Racliș și Albert, vorbea în-

se schimbă, se strica, el se înăcrește și astfel pierde din valoarea lui. Aceasta sărbăzală a laptelui se va ivi cu atât mai curând cu cât sunt vasele mai rar curățite și aerul mai stricat. Vara deci va fi de multe ori de lipsă spre a întimpina acest rău, înainte de a aduce laptele la piață pe lângă curățenie scrupuloasă a-l răci, ceea-ce se poate face prin apă rece sau chiar și ghiață. Ear' dacă transportul e mai lung, laptele trebuie ținut nu în vase de blechiu (tinichea) ci de lemn tare, ca să nu se prea încălzească. Un aparat de a răci laptele iute fără ghiață, ci numai cu apă rece este aparatul lui Lawrence îmbunătățit de A. Rack & Cprin în Viena nr. 1 răcește pe oară 273 litre lapte și costă circa 55 fl.

Tot asemenea rentabile sunt asociațiunile spre fabricațiunea untului, brânzii, urzii, etc. Astfel de asociațiuni aflăm și pe la noi prin munți la așa numitele stâne, deși în stare cam primitivă. Cine a avut ocaziune a le cunoaște mai deaproape, se pot convinge că acestea lasă încă mult de dorit, atât în privința manipulațiunii, cât și în calitatea fabricatului. Asociațiunile acestea intrând mai mulți proprietari, ce se interesează de prosperarea lor și nu țin cu o credință oarbă la școala veche a părinților și moșilor nostri, care în ziua de astăzi adeseori numai are atâta valoare ca mai de mult, și cari în fine voesc a ridica starea națională, vor ni-zui a reforma manuarea brânzarilor lor de pe la stâne și pe lângă acestea a

cet despre căldurile și starea sanitară a capitalei, pe când ceilalți plănuiau pe franțuzește o excursiune la »Pestera«.

Ana se aplică spre Dan, pe la spatele tinărului Lambrino.

— Vii și D-ta mâne cu noi.

Dan esita. Dacă în acest noi, gândia el, n'ar fi atâtea mutre insuportabile...

— Dar' nici numai încape vorbă, de sigur că merge și dl Dan cu noi.

Și Albert îl rugă cu atâta insistență, că-l înduplecă.

— Dacă n'ai fi mers D-ta, nici eu nu m'aș fi dus, zise Albert cu ochii plini de mulțumire.

Ana își întoarse capul, puțin ironică.

— Bre, ce pretenie!

Dar' imediat își luă seama și schimbând tonul și figura, cu o mobilitate de acțrită, se grăbi să repare impresia rea ce-o făcuse amândurora.

— Vezi Albert, trebuie să-mi fii recunoscător, numai mie îmi datorești asta.

După masă Dan se duse să-și scrie

inflința altele nouă și în șes unde s'ar arăta rentabile. Foloasele acestor asociațiuni se bazează pe următoarele principii: untul proaspăt este cu atât mai bun și se poate câștiga în cantitate cu atât mai mare cu cât laptele e mai proaspăt. Deci un econom ce ține numai 2—3 vaci, și este silit a prefăce laptele acelora în unt, trebuie să strângă 3—4 zile, până-ce capătă o cantitate de ajuns de lapte pentru a plăti ca se facă unt din el. Printr'aceasta laptele nu poate rămânea proaspăt și afără de aceea îi trebuie o gramadă de vase pentru de a strânge laptele în fiecare zi deosebit. Toate aceste greutateți dispar dacă e membru unei asociațiuni pentru acest scop. Aci contribuie fiecare și în fiecare zi cantitatea sa de lapte proaspăt de pe care dispune, de pe care apoi peste scurt timp se strânge smântâna și se prefăce în unt. Printr'aceasta se cruță o mulțime de vase, și untul se face mai bun.

(Va urma).

VORBIREA

Metropolitului gr.-cat. *Victor Mihályi*
ținută în ședința dela 30 Maiu a anchetei școlare
din Budapesta.

(Urmare și fine.)

Aceasta o vedem cu deosebire la alegeri unde suplică câte 4—5 învățători diplomați și unul care a sfârșit preparandia dar' nu are diplomă și atunci trec peste cei 3—4 diplomați și-l aleg pe acela care încă nu are diplomă pentru-că acestuia încă cinci

foița pentru jurnal, ca să fie liber a doua zi. Era cald. Lumea se retrăgea prin odăi. Pe-o bancă umbrită de brazi, Ana cetii cu Albert articolul din Alarma. Era o dare de seamă, asupra unei cărți de curând apărute în Franca: *L'irreligion de l'Avenir*, de Guyau. După-ce expunea în scurt cuprinsul volumului, arăta influența binefăcătoare pe care o va exercita asupra tinerimei, filosoful modern ce deschidea, prin ideile lui generoase și umanitare, un nou câmp de cercetări și de discuții, un nou mod de a înțelege lumea și vieța. »Veacul care vine, sfirșia articolul, s'anunță bine. Peste melancolia și descurajarea pe care a împrăștiat-o în sufletele noastre, a tinerimei de azi, filozofia amară și disolvantă a lui Shopenhauer, glasul lui Guyau se ridică, mântuitor, ca un cântec profetic, divin, care chiamă la viață și la simpatie«.

— Ce cap distins — zise Albert gânditor, — și cum seamănă c'un profesor tinăr dela Berlin, Ering!

— Da să vezi! Iecții ce face la pen-

ani de zile nu trebuie să-i dea quinquenal; ear' dacă ani restrânge drepturile senatului școlastic ne putem aștepta la aceea, că acștia să abzică de serviciile ce și așa le preteză gratuit și să nu aflăm pe viitor membrii în senatele școlastice să nu pregătească repartițiunea și preliminarul de spese etc. (Polony; Geza: Confesiunile așa dară refușă a-și împlini datoria?) Cu atari greutăți au să se lupte partea cea mai mare a învățătorilor, numai așa se poate dară rezolva favorabil cestiunea, dacă pretorele, protopopolul, preotul și inspectorul de școală și ceialalți factori, toți ar lucra mână în mână, și astfel multe greutăți ar putea fi învinse.

Dar' și de aceea pentru-că nu tot omul are aceleași aplicări și aspirații, abia să poate educațiunea poporală intru toate manua după aceleași norme.

Eu în fiecare săptămână țin ședință de două-ori unde să pertractează, și toate afacerile școlare și să mă credeți, că celea mai multe lucruri ni-le dau cestiunile școlare. Am atare edificiu școlastic, care a fost zidit înainte de aceasta cu 20 ani, atunci a fost corăspunzător scopului, de atunci înmulțindu-se numărul copiilor obligați de a cerceta școala, nu mai corăspunde.

Ce privește partea ultimă a proiectului din cestiune o află vatămătoare pentru superioritatea bisericească, pentru că îngreunează în multe privințe cestiunea creșterii și calificării învățătorilor. Nu le înșir acestea din nou, fără mă alătur la celea ce le-a zis Il. Sa Steinberger Ferencz și Várossy Gyula.

Dacă la preparandiile cu caracter conf. calificarea învățătorilor e numai de primul grad și nu definitivă, atunci e știrbită vaza preparandiilor acestora cari până atunci au făcut servicii bune, ear' elevii respectivi vor avea să sufere nedreptate prin aceea, că calificare și-o vor câștiga numai înaintea unei comisii de stat. Departe să fie de mine

sion! Noi rămâneam câte-odată extaziate, și când eșia din clasă, nici numai știam unde ne găsim.

— Păcat că nu-i tata altfel de om; i-aș spune să facă cunoștință mai de-aproape cu el.

— Ași, n'ai idee ce sêlbatic e. Eu m'am mirat grozav că vrea să meargă mâne cu noi... Uite Drăghici. Uf, ce asomant e!

Era oficerul de roșiori. Iși zornăi pințenii într'un salut milităresc.

— Ce-ați hotărât, d-șoară, pe mâne? Mergem la Peșteră?

— Da, și s'a mai mărit caravana merge și dl Dan.

— N'am onoarea. O fi tinêrul balaoacheș de azi dimineată...

— E profesorul meu, dle Drăghici, și unul din cei mai talentați scriitori. E de mirare că nu știți încă.

— Scuzele mele, D-șoară; vedeți, noi eștia militarii, nu prea suntem în curent cu literatura. Care va să zică mânie dimineată... la drum!

ca să voesc a împedeca ca statul să nu pretindă o calificare mai intensivă, dar' rugarea mea ar fi, ca confesiunile să-și poată susține și mai departe preparandiile cu dreptul lor de calificare, dacă nu pentru țara întreagă, cel puțin pentru conașionali și conreligionarii lor (sgomot) cum au fost până acum. Dacă apoi cineva vrea să ajungă învățător în oraș mai mare, sau la o colonie de fabrică ori mine, atunci să-și câștige și altă calificare, dar' pentru împrejurările noastre preparandiile de până acuma sunt foarte bune, și prin urmare să nu li-se iee dreptul de calificare, care până acuma a fost în mâna lor.

Și aceasta o susțin cu dovăz (să auzim, să auzim!) prin relașunile din Ardeal și prin legi. Părțile ardelenene au legi despre libertatea religioară, dintre care articolul de lege LV. din anul 1791 zice, că în »interesul păcii și liniștii confesiunilor recepte nici o confesiune receptă să nu-i poată lua »celeialalte biserica, turnul, clopotele și fondul parochial». Mai departe să le fie permis tuturor confesiunilor recepte, superiorilor bisericești, și patronilor, ca peste tot locul, în orașele libere regăști, în opide, sate și în ori și care alte locuri, credincioșii de aceeași confesiune să-și poată zidi și susține biserici, turnuri, clopotnițe, cimiteri și școli. În sfârșit toate confesiunile din Ardeal, în tenoarea acestui articol de lege sunt asigurate, că bisericele, turnurile, cimiterile, gimnasiile și colegiile, cari le au în posesiune acum, ori cari le-ar zidi de aici încolo în ori ce vreme le vor putea folosi liber și nici când nu vor fi conturbate în lucrarea lor, (mișcări). Se naște întrebarea acum, dacă legislașiunea poate fi astfel obligată ori ba. Atâta însă e fapt, că legislașiunea s'a obligat, că de aceste lucruri nu se va atinge și că nici odată nu le va conturba. De present suntem în posesiunea unui drept pe baza căruia ne calificăm învățători gr.-cat. Acum vine proiectul și zice că dreptul acesta ni-l ia. Se poate să zică

— Și sper că veți mai disprețui așa, pe noul nosturu companion.

— A, din potrivă, voiui prezinta omagiile mele cele mai sincere Domnului... cum i-ați zis, vă rog?

Albert, roși, simți că-i vijăe sângele în urechi și avu nevoie de-o rară stăpânire de nervi, ca să poată spune, fără să tremure:

— Domnule locotenent, vă gădesc ironia cam... deplasată!

Drăghici se făcu alb ca hârtia. În spaima lui de-un scandal, cu fiul ministrului, se agăță de prima scăpare, o minciună îi fulgeră prin minte și-i readuse imediat sângele în obraz.

— Ei vedeți, cum v'am mistificat, eu știu foarte bine pe dl Dan și sunt unul din cei mai pasionați admiratori ai talentului lui... E adevărat că nu-l cunosc personal, dar' am cetit tot, l'am auzit și la Ateneu, — ce conferință... superbă, pe onoarea mea.

Și Albert i-a făcut loc pe bancă, ș'au mai cetit odată articolul din »Alarma».

În timpul acesta, tatăl Anei, în odaia

cineva, că legile ardelenesti s'au prescris, convingerea mea e că nu s'au prescris, pentru-că §. 14 din articolul de XLIII. anul 1868 repeștește lucrul de mai s.s. Se spune adică: Toate legile Ardealului cari regulează dreptul de jurisdicșiune proprie, libertatea, egalitatea de drept, relașiunea respective cercul de competență a tuturor confesiunilor recepte de pe teritorul Ardealului și a părșilor numite ungurene adause mai târziu, toate acestea, legi ale Ardealului nu numai că se păstrează intacte, fără să extind și asupra confesiunilor gr.- și ameno-cat. și gr.-or. Așa dară e o atare lege aceasta, care pentru noi e »magna charta» și care în cestiunea aceasta nu ar fi consult a se ignora pentru că pacea și liniștea Ardealului pe terenul bisericesc este legată de aceste (sgomot). De aceea mi-am luat libertatea, ca să-l rog pe Excelenșia Sa Dl ministru, că la prelucrarea proiectului de lege să fie cu posibilă considerare, față de relașiunile, pe cari aici mi-am luat libertate a le desfășura și sum convins, că dacă aceste argumente vor fi luate în considerare și apreciate pe deplin acest proiect de lege așa va ajunge înaintea noastră, că nu va mai avea nime, causă basată ca să-l atace nici în casa deputașilor, nici în casa magnașilor.

Pentru femei.

Plăcintă cu lapte.

Pentru ori-ce plăcintă să ia aluatul nedospit și să bate atâta până nu se mai lipește de mâna.

Se bate la un loc lapte crud, ouă, unt puțin zahăr, vanile, puțină sare, apoi se pune tot câtă puțină făină până când se îngroașe aluatul.

Măsura este: la o jumătate cofă de lapte se pun cinci ouă și o lingură de unt. După-ce ai făcut aluatul îl bagi în o cratișă sau formă care este bine unsă cu unt și îl acoperi și îl bagi în cuptor până să coace. După-ce s'a copt se o servești cu zahăr.

sa dela otel Eduard, făcea o penibilă siestă. Trebuia să plece în străinătate, să facă un consult pentru boala lui de inimă; dar' era în întârziere cu trei rate la credit, — nu-l mai puteau păsui; erau și alte datorii de plătit, moșia era scoasă în vânzare, avea un teanc de somașii pe cap, nu putea să lase încurcătura asta în urma lui. Cine știe, poate e nevoie de-o operașie, poate moare. Și cum rămâne Ana? A, vedea el bine că de câți-va ani se perde în datorii, se cufundă ca într'un pământ moale. ce-l sorbia încet, până la glezne până la genunchi, până la brău... Știa, dar' nu credea c'o să vie așa curând... Și mintea lui par'că se temea mai mult de cuvântul »ruină», decât de efectele ei.

— Intoarce, te rog, cheia... Așa, să nu ne mai tulbure nimeni.

Avea ceva solemn bătrânul în liniștea lui. Ginere-seu era agitat, posomorit și respira sgomotos.

(Va urma).

DIN LUME

Ungaria. Conferența între miniștrii Tisza și Goluchowski, a avut ca rezultat o deplină înțelegere în privința tratatelor ce au începe în Roma în chestia convențiunii comerciale. Delegații Austro-Ungari vor pleca în 25 l. tr. n. la Roma unde în 27 Iunie au începe tratativele, cari vor dura v'ro 3 săptămâni.

Austria. M. Sa Impăratul a inspectat tabăra din Bruck în 24 l. tr. În audiența de adio acordată fostului ambasador italian contelui Nigra, M. Sa Impăratul a exprimat multă mulțămire, că între Austria și Italia nu există neînțelegeri și crede că și convențiunea comercială se va încheia spre mulțămirea ambelor state aliate.

Rusia. Știrile cele mai nouă so-site de pe câmpul de război spun că Kuropatkin cu mari corpuri de armată se află la 8 mile de Nuitschwang și se crede că înaintează spre Kaitșu. În 23 Iunie se auzia despre Port-Arthur un mare și vehement foc de tunuri. În 21 Iunie un corp de armată rusească în număr de 4000 oameni infanterie, cavalerie și artilerie a atacat Aianpien, au fost însă respinși spre Șinkailinu.

Francia. Camera se ocupă cu legea militară, relativă la introducerea serviciului militar de doi ani și a luat în discuție proiectul de lege relativ la supraveghierea și controla societăților de asigurare pe viață. Senatul a luat în discuție proiectul de lege relativ la casarea instrucțiunii congreganiste.

Bulgaria. Principele Ferdinand al Bulgariei va pleca în scurt timp la băi și va avea o nouă întâlnire cu regele Petru al Sârbiei.

Turcia. Marele vizir a promis dlui Lahovari, trimisul legățiunii române, că nu se vor face greutăți zidirii bisericești din Monastir și că cererile juste ale Cuțovlahilor vor fi împlinite. Relativ la cererile Cuțovlahilor pe terenul bisericesc, Patriarhatul a comunicat sinodului, că ele sunt sprijinite nu numai din partea puterilor interesate din partea Germaniei și Franciei.

CORESPONDENȚĂ

Onorate dle redactor!

Arzând de dorul de a deveni oare-când cât de folositor neamului meu, nu mă jenez a folosi toate ocașiunile favorabile, din cari pot să câștig câte ceva, ca din cunoștințele câștigate să pot ajuta cât de puțin propășirea țeranului român. De mult îmi stă la inimă să-mi pot însuși manipularea rațională a micuțelor albine și fiindcă ocupațiunea cu ele e o adevărată măiestrie, îmi trebuia numai măestrul, delă care să aud și să văd calea cea adevărată, care să mă conducă la pătrunderea întregului misteriu.

În urmă — eram la dînsul și — inima-mi palpita când auziam acele cuvinte, pe cari atât de mult le doriam. Nu mă mai scotea din răbdări nici împunsăturile veninoase ale acestor insecte binecuvântate, dar nici societatea țeranului, în a cărui mijloc mă aflam, atențiunea-mi încordată era îndepărtată spre a cuprinde toate învățăturile și a vedea tot ce face măestrul ales.

Ce ocupațiune poetică, creată anume pentru țeran și ce distracție plăcută, potrivită pentru inteligent. Ușor și puțin lucru urmat de mult venit, eacă ce însămnă a te ocupa cu micile albine. Numai trebuie ca să le știm prețul și — întrucât-va — a le studia și viața lor, care atât e de armonioasă și rodnică, încât cel-ce le are în posesiune le privește ca pe o baie de aur, răsplătindu-i de tot dulce și cu plăcere puțințele lui ostenele.

Ocupațiunea cu ele formează un ram al economiei, care e foarte frumos răsplatit și care după o neînsemnată sumă depusă în aranjamentul lor, îți aduce sute ba chiar mii de coroane.

Apoi ținuturile locuite de români sunt cele mai potrivite pentru cultivarea lor. Aici e Bănatul — țara Canahamului — imediat îi urmează Ardealul, ear' celelalte ținuturi ale Ungariei numai după acestea viu amintite, ca mai mult sau mai puțin potrivite pentru cultivarea lor.

Deci ar fi timpul ca nu numai atențiunea țeranului nostru, ci și a preoților, notarilor și cu deosebire a învățătorilor a căror pită e cea mai grea, să le-o atragem spre însușirea acestor ocupațiuni frumoase, care le-ar ușura mult echilibrul existenței lor. Cești din urmă fiind și așa — lumina poporului — ar contribui mult la îmbrățișarea acestui ram și din partea țeranului, care numai atunci se apucă de ceva dacă vede și e convins de reușita buună a ori cărui lucru.

Încă prin 1879 vestitul stupării Nicolae Granp care era învățător în Băziaș (din Bănat) a atras atențiunea ministrului de agricultură de pe atunci asupra acestui ram de economie, care pătruns de reușită, ce o arăta sîrguința acestui învățător a și făcut pași necesari în această direcțiune, încredințându-l prin 1881 cu organizarea albinăritului din țară, denumindu-l tot-odată învățător ambulant al cercului central de albinărit. În calitatea aceasta prin 1883 și 1884 cu ajutorul statului a pus la dispozițiunea învățătorilor

cursuri de albinărit, ce s'au ținut la stupăria sa din Băziaș. Resultatele frumoase obținute cu aceste ocașiuni în decurs de vre-o câți-va ani au încurajat și mai mult statul, făcându-l să se ocupe și mai intensiv cu propășirea și înlesnirea câștigării acestei măestrii, dând ocașune nu numai învățătorilor ci și țeranilor, preoților, notarilor, femeilor, pădurarilor și tuturor, celor-ce au dorul ca să-și poată câștiga cunoștințele necesare la manipularea unei stupării raționale. Spre acest scop în 1899 a înființat pe bunurile coroanei dela Gődölő anume o școală de stupărit, care de atunci pe fieccare an e cercetată de câte 150—160 de ascultători.

În cele următoare voi schița pe scurt scopul și favorul, ce-l întinde statul celor doritori de a cerceta cursurile de albinărit din Gődölő

Scopul acestor cursuri e:

a) De a face cunoscut, celor-ce doresc a se ocupa cu acest ram de economie, modul de a ști conduce cât se poate de bine și rațional stupăritul, ca prin aceasta să-și poată asigura un venit bun după ele;

b) Înlesnirea de a-și putea însuși susținerea în cas de lipsă o pășune bună pentru albinele adunătoare;

c) Instruarea de a-și putea însuși face coșnițe și alte instrumente de lemn necesar la stupărit;

d) A-i forma pe deplin în lucrarea și valorisarea produselor de miere.

(Va urma).

NOUȚĂȚI

Știri personale. Maestatea Sa a făcut în 27 Iunie la amiazi o vizită la prințul Windischgrätz. După amiazi la 1 oră a primit pe generalul de cavalerie prințul Wilhelm de Schaumaurg Lippe, Ambasadorul Austro-Ungar la Berlin Szögyeny Marich, care de present e în concediu, a fost primit de monarh în audiență mai lungă. Noul ambasador chinez la Viena Iongtsang a sosit azi cu suita sa la Viena. Din Viena se anunță, că ducesa de Bavaria Gizella a sosit la 28 Iun. dimineața din München la Viena. La gară a fost primită din partea Măestăței Sale Monarhului.

Archidiacon al părților sătmărene, cu locuința în Careii-mari, a fost numit (precum suntem informați) dl Coriolan Ardelean, profesor gimnasial în Beiuș. Instalarea s'a săvârșit în 25 tr. c. prin dl canonic Dr. Augustin Luran din Oradea-mare.

Necrolog. Institutul de credit și economii „Lugoșana” din Lugoș Vă anunță cu adâncă durere trecerea din viață a dlui *Ilie Curescu*, distinsul membru al comitetului de supraveghiere care a răposat în 11/24 Iunie la 5 oare a. m. în mod subit. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Lugoș, 11/24 Iunie 1904. — „Lugoșana”.

Româncă distinsă. La examenele de maturitate date la gimnaziul din Sibiu s'a prezentat și d-șoara Otilia Comșa, fiica dlui profesor Dumitru Comșa. Tinăra și simpatica d-șoară a depus examenul în chip strălucit. A lădat-o însuși comisarul guvernial, inspectorul Isidor Frölich. O felicităm și noi din tot sufletul.

*

Reuniunea regnicolară a stuparilor. pentru a înlesni cultura albinelor, îndeosebi pentru a feri pe oamenii mai lipsiți de mijloacele de-oarece cheltueli nefolositoare când cu începerea stupăritului, a luat în mână fabricarea și vinderea de coșnițe bune și eftine și a tuturor uneltelor trebuincioase la cultura rațională a albinelor, ca unelte de oțel, mașini de extras mierea, prese pentru gătitul fagurilor artificiali, vase pentru miere, faguri artificiali etc. Aceste obiecte să pot procura mai eftin și mai bune decât ori unde dela numita reuniune (Budapest, VII., str. Damjanich Nr. 34/b), Catalogul ilustrat al reuniunii să trimite la cerere ori cui gratuit. Reuniunea îngrijește gratuit și de vinderea mierii și a cerii, asigură prețul de vânzare și îngrijește tot gratuit și de vasele trebuincioase pentru transportul mierii. În anul trecut reuniunea a plătit membrilor sei pentru miere și ceară 100.000 cor.

*

Sinucidere. Sponor Nicolae din Boiu, faur, de 50 ani, tată a 5 copii, și-a tăiat grumazii cu un cuțit Marți, la 28 I. trecută și Miercuri a repausat. Motivul sinuciderii a fost cearta, ce o avea cu soția sa.

*

Rector al universității din Cernăuți. Pe anul școlar 1904/1905 a fost ales dl Dr. Teodor Tarnavski, profesor al facultății teologice, rector al universității.

*

La fondurile Reuniunii sodalilor români din Sibiu. s'au făcut următoarele dăruiuri și anume: dl Victor Nasta, directorul sucursalei băncii naționale din Bacău, a dăruit fondului de 20 bani, suma de 10 cor.; dl Ioan Cădea, funcționar la banca de asigurare, »Dacia« din București, a dăruit fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români, întru eternizarea memoriei decedatului Nicolae Urelăianu, mort în comuna Agârbițiu (prot. Mediaș) a treia zi de Rusaliu în etate de 28 ani, suma de 4 cor., comitetul aranjator al unei excursii în pădure a doua zi de Rusaliu, dăruiește câte 1 cor. următoarelor 8 fonduri și anume la fondul »Halei«, »Dr. D. P. Barcianu«, »Steagul«, »Expoziției iubilare«, »Expoziției anuale«, »Neatacabil«, »Masa învățăceilor«, și la fondul »Văduvelor și orfanilor«.

*

Epilogul unei mituiri. Tribunalul suprem administrativ a hotărât ca cei zece mii de franci, predați de Papp Zoltán an vară președintelui Camerei, ca bani de corupțiune, să treacă în casa statului, ca bani fără proprietar.

*

Nasi, fostul ministru italian, de acolo de unde e ascuns, peste graniță, a scris avocatului seu că, fără a căuta să se apere, înjură pe potrivnicii sei și amenință c'o să

vie vremea, când nu numai să dovedească nevinovăția sa, dar' să-i dea de gol pe ei.

*

Reuniunea pentru apărarea animalelor și luptele cu tauri. Reuniunea regnicolară pentru apărarea animalelor a adresat ministrului afacerilor interne o petițiune, în care protestează contra luptelor cu taurii. Reuniunea relevă faptul de mare greutate, că și asupra publicului mai cult au fost aceste reprezentațiuni de influență stricăcioasă, ear' pe lângă bilete de reduse intrare vor fi în măsură și mai mare deșteptate și încurajate înclinările latente în om spre bestialitate. Se provoacă apoi Reuniunea la presa externă, care a condamnat aspru acest nou mijloc de distracție, care se va desvolta va fi spre dauna altor institute cu menire superioară și mai ideală pentru a distra și instuî masele și de altcum crude, și în fine se provoacă Reuniunea la eventualitatea sigură, că taurul va fi străpuns pe arenă din bătae de joc, fără milă, numai din simți de beslitate și pentru a arăta matadorii un curajiu, care de multe ori face rusine și celui mai laș om. Acest ultim motiv este, care face ca Reuniunea să nu poată tolera un astfel de loc, unde se dau jocuri, în cari animale să fie martinizate, chinuite și batjocorite de dragul de a oferi distracție unui public azi încă destul de uman, dar' mâne probabil sătos după sânge. Cu considerare la toate acestea Reuniunea roagă pe ministru, să interzică acest fel de circ, care poate fi bun numai pentru Spanioli, cu al căror suflet se potrivește, și a căror disparițiune de pe scena lumii vor dispărea și aceste jocuri barbare, demne numai de cultura din epoca de piatra și incompatibile cu civilizația de azi creștină.

Războiul ruso-japonez.

Rapoartele sosite din Extremul orient dau amănunte despre lupta navală dela Port-Arthur. Am vestit în rândul trecut, că planul Rușilor era să forțeze linia de apărare japoneză, de oare-ce excadra japoneză și mai ales torpilorii au tras dungă peste socoteala admiralului rus Uchtomsky care a perit împreună cu 750 marinari în valurile Mării Galbine. Admiralul Togo n'a urmărit excadra rusă, temându-se să nu se atingă ear' de vre-o mină. Destul, că catastrofa din săptămâna trecută se poate compara numai cu aceea a vasului Petrupavlovsc.

Ce pravește evenimentele de pe câmpul din Mancuria, veștile sunt foarte defectuoase, sunt adevărate enigme. Atâta se poate adminte cu siguritate că armatele adversare sunt foarte aproape, așteptându-se lupta decisivă în tot momentul.

Telegramele sosite din Tși-fu confirmă, că admiralul Bittses de aceea a părăsit Port-Arthurul, de oare-ce avea

de cuget să rupă linia de apărare japoneză, pentru a se uni cu flota dela Vladivostoc.

Un oficer prizonier rus spune, că în Port-Arthur nu s'a știut nimic despre deruta excadrei dela Vladivostoc, crezându-se, că vasele de războiu dela Vladivostoc se află deja pe Marea Galbină.

Când flota rusă s'a retras, și cea japoneză a simulat retragere așteptând noaptea, pentru a executa atacul de torpilorii. Acest dol a reușit splendid.

Când flota japoneză a sosit la 23 Iunie în fața Port-Arthurului, admiralul Witthoft a încercat să forțeze linia de apărare a flotei japoneze. Bastimentele ruse au părăsit la 5 oare portul și la 7 s'au înșirat în ordine de bătaie. În lupta urmată mașina a două vase a fost stricată, ceșă-ce a silit pe comandant să mai rămână în fața Port-Arthurului, unde vasele toate au ancorat. Cu toată reușita unui spionagi conștiențios și exact, flotila japoneză a reușit după un atac respins din partea Rușilor să se apropie până la distanța plumbului, de veme-ce torpilele japoneze au scufundat cuirasatul rus Poltava. În urma asta comandantul flotei ruse a ordonat retragerea. Mai întâi cuirasatele. În timpul cât flota s'a retras, vasele Sebastopol și Diana în urma altor atacuri de torpile din partea excadrei japoneze, au fost grav avariate.

Cu toate astea, au putut fi tirite în port și aceste două bastimente. De atunci flota japoneză circulează la o distanță de 3 mile de port pe mare. Din echipamentul ambelor excadre au perit puținii oameni. Partea cea mai mare a echipamentului de pe vasul Poltava, a fost scăpată de încrucișătorii japonezi.

»Times« raportează din Tokio: Admiralul Togo nu s'a așteptat la ceea, că flota rusă dela Port-Arthur va încerca să scape de aici. Japonezii de fel nu au contat la aceea, că vasele Cesarvici și Retvizan sunt deja capabile de luptă, și nici la faptul acela nu s'au așteptat, că eșirea portului este deja liberă. Aceste împrejurări s'au silit Japonezii să le ascundă cât se poate.

O veste recentă, care așteaptă încă confirmare spune, că de Joi începând s'a dat o luptă navală la Port-Arthur între ambele flote. Vestea asta vine din Niucivang și ea este în cercuri mărinare engleze considerată ca probabilă, de-oarece era de prevăzut că flota rusă să mai facă o încercare de scăpare.

Din Tokio se telegrafează, că comandantul armatei destinate pentru asediarea forturilor Port-Arthurului, I-a primit generalul Idildi al cărui plan este, atacarea forturilor pe la sfârșitul lunei curente.

Stipendii pentru studenții școlii de agricultură din Cluj.

Direcția institutului de agricultură reg. din Cluj publică concurs pentru ocuparea a 12 locuri gratuite pe anul școlar 1904—1905.

Aceste locuri sunt rezervate în locul prim pentru elevii ce intră în anul 1 în institutul de agricultură din Cluj-Monostor. Pot participa numai tineri născuți în comitatele ardelen, inclusive în »părțile anexate«, adică comitatele de odinioară ale Crasnei, Solnocului de mijloc, Zarandului și Kővárului. Se cere, ca tinerii să fie săraci și să dovedească în studii clasă generală bună. Stipendiul constă din întreținere completă și locuința în conviciul internatului încălzit, luminat, haine de pat, spălat și în caz de boală cură gratuită.

La petițiunea fără timbru sunt de a să alătura:

1. Atestat că au absolvat cel puțin 7 clase gimnasiale sau reale, ori că au absolvat școala comercială superioară. Cei cu testimoniu de maturitate și în general cu calificare mai multă vor fi preferați. Cererile absolvenților de 6 clase gimnasiale, reale sau ale școlii civile vor fi considerate numai dacă până la 8 Octombrie nu vor intra petiții în deajuns dela aspirații cu clase mai multe.

2. Atestat de botez despre locul nașterii și despre împlinirea vârstei de 16 ani.

3. Atestat de serăcie, care să fie vidimat de primpretorele cercului, în orașe de căpitanul de poliție.

4. Atestat medical, în care să se constate, că petentul e sănătos, bine încheiat și vaccinat.

5. Declarația părinților sau tutorilor, că în semestrul I. vor plăti în total circa 90 cor. drept deosebite taxe pe sama petentului și că să vor îngriji de recvisitele de învătământ, de îmbrăcăminte, în caz de trebuință și de bluza de pompier.

În petiție sunt încât a să înșira: locul de parținerie al petentului, starea părinților, locuința lor, numărul fraților și vârsta lor, mai departe că orfan e sau ba. Petițiunile adresate ministrului de agricultură ung. reg. trebuie trimise la Cluj până la 15 Iulie.

Inscrierile să fac din 1—8 Octombrie. Eventuale informații sunt a se cere dela direcția institutului (director: Dr. Szentkirályi Akos).

Pentru cultivătorii de nutrețuri măestrite.

În scopul stîrpirii mătasei de luțernă și trifoiu, ministrul de agricultură dispune următoarele:

Toți păzitorii de câmp (jitarii), antistia comună, căpitanul de poliție orășenesc au în anul acesta între 25 și 30 Maiu, în viitor însă în fiecare an în primele 10 zile din

Maiu să arete pe posesorii de pământ din cercul lor, cari produc trifoiu sau luțernă și cari îngrijesc de pământul sămănat cu trifoiu sau luțernă până la terminul de stîrpire, apoi să facă arătare, că nu cumva să mai afle părți de pământ nestîrpite de mătăsă. Despre petele de mătăsă, ce s'ar arăta în primul termin îndată-ce sunt observate să se facă raport.

Toate primăriile și oficiile orășnești prin exmiși speciali în 10 zile după terminul de stîrpire au să viziteze toate pământurile sămănate cu trifoiu sau cu luțernă și înșirate în rapoartele păzitorilor și față de cei întrelăsători (negligenți) să aplice dispozițiunile.

Fiecare posesor de pământ este obligat a stîrpi până la 15 Iulie a fiecărui an mătasa de trifoiu cu adausul, că cel negligenț să face vinovat de abatere și să pedepsește cu bani până la suma de 100 cor. și pe lângă aceasta autoritatea pe spesele vinovatului va dispune stîrpirea mătasei. Vestim despre acestea pe economii nostri.

Sibiu, 25 Martie 1904.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

D. Comșa,
pres.

Vic. Tordășianu,
secretar.

BIBLIOGRAFIE

Abonați! »Amicul Tinerimei«, foaie de cunoștințe folositoare pentru educarea tinerimei române. Cultură morală, iubire de neam, știință, muncă. Director, proprietar și editor I. Moisil, directorul gimnasiului din T.-Jiu. Comitetul de redacție: Al. Andronescu, Stef. Bobancu, Aug. Crainic, Ec. I. Mălăescu, I. Moisil, profesori ai gimnasiului din T.-Jiu. »Amicul Tinerimei«, ce intră acum în al doilea un, continuă a da tinerimei române o lectură aleasă și variată, care să-i nobleze inima, să-i instruiască spiritul și să-i dea cunoștințe pentru viața practică.

Tinerimei noastre setoase după învățături solide, doritoare de a se instrui, i-a lipsit până acuma o astfel de revistă. »Amicul Tinerimei« însă va îngriji a-i da materialul necesar pentru studii mai întinse, indispensabile astăzi mai ales — de când cu introducerea examenelor de absolvire de gimnasiu și liceu.

»Amicul Tinerimei«, dorește să umplă această lacună. El va publica deci deosebite istorioare, nuvele și romane istorice și științifice, cari vor desvolta simțul de dreptate, adevăr și onoare — va îmbogăți sufletul cu cunoștințe asupra vieții și lumii — va publica biografii de oameni mari, cari au avut o influență puternică asupra formării caracterelor — apoi descrieri geografice din țară și străinătate, schițe de istoria antică și modernă — va explica tainele și minunile naturii — va ține în curent pe tinerii sei cetitori cu invențiunile moderne — va descrie lumea tinerului cu plăcerile, bucuriile și năcasurile ei, — va fi deci un prietin sincer al tinerimei.

Având tot sprijinul, revista va fi ilustrată. Abonamentul pentru Austro-Ungaria: pe an 8 cor., pe jum. an 4 cor., pe un pătrar de an 2 cor. Abonamentele și ori-ce privește revista, se vor adresa la redacția »Amicul Tinerimei«, T.-Jiu (România).

Cursul pieții din Budapesta

— în 30 Iunie n. 1904 —

Per 50 klgr.		Piment . . . 103'00—107'—	
Grâu . . .	8 04— 8 11	Cassia . . .	90'00— 98'—
Săcară . . .	6 30— 6 42	Cuișoare . . .	96'00— 100'—
Orz	5 80— 5 95	Ghimber . . .	113'00— —
Mei	5 45— 5 90	Paprică . . .	70'00—180'—
Ovės	5 28— 5 32	Ulei de in . . .	63'00— 64'—
Cucuruz . . .	5 10— 5 15	„ de rap. . . .	63'00— 65'—
Răpă	10 35— 10 80	„ de lem. . . .	116'00—119'—
Trifoi	52 00— 60 —	În brut	00'00— —
Lucernă . . .	55'00— 60'—	Cânep.br. . . .	64 00— 70'—
Mohor	9 50— 10'50	Lână nsp. . . .	120'00—124'—
Măzêriche . .	7'00— 7'50		
Fasole	8'50— 9'25	Migdale	186'00— —
Mazêre	6'00— 7'—	Smochine . . .	25'00— 25'50
Mazăr. coj. . .	15'00— 21'—	Alune	111'00—112'—
Linte	13'— 22'—	Stafide V. . . .	85'00—100'—
Păsat	5 75— 6 —		
Mac	26'00— 28'—		
Sēm. de in . .	00'00— 00'—		
S. de cânep. .	8 50— 9 —		
Prune	24'25— —		
Lictar	25'25— 25 50		
Untură	64'50— 65'—		
Slănină	56'— 56'50		
Zahar brut . .	19'45— 20'80		
Cafea Iava . .	70 00—115'—		
Caf. Santos . .	48'00— 45'—		
Caf. Portor . .	80'00—125'—		

Per 100 klgr.		Per 1 klgr.	
Miere	100'00—120'—	Unt proasp. . .	1'50— 2'16
Ceară	130'00—140'—	Caș Emental . .	2'10— 2'20
Nuci	30'00— 60 —	„ Groer	1'20— 1'40
Cartofi roză . .	5'40— 6'—	„ Trapist	1'20— 1'50
Cart. galb. . . .	5'00— 5'75	„ Liptau	0'88— 1'30
Ceapă roșie . .	3'00— 6'80	Brânz. de oae .	1'10— 1'40
Usturoi	12'00— 16'—		
Piper n.	150 00—152'—	Bumbac bal. . .	00'00—00 00
		Portoc. lada . .	5'50— 8'50
		Lămâi „	4'50— 6'—
		Ouă (1440)lada	66'—78 —

Prețul făinei din 30 Iunie n. 1904.

Per 50 klgr.					
0	1	2	3	4	5
14'40	13'80	13'20	12'80	12'40	12'00
6	7	7 1/2	8	Tărâte	
11'40	10'70	10'00	5'80	4'10	

Têrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 7—13 Iulie n. 1904

Joi	7	Hia-murășană, Cristurul-sécuiesc, Ghergho-Ditro.
Vineri	8	Ghiriș, Vințul-de-sus, Veneția-inferioară, Baia de-Criș.
Sâmbătă		
Duminică	10	Câmpeni, Berciniș.
Luni	11	Rășnov, Crasna.
Marti	12	Reteag, Hunedoara.
Mercuri	13	Mediaș, Poiana, Ciuc-Sereda, Zelău.

Călindarul vechiu și nou al săptămănei.

Dumuminea a 5-a Rus. glas 4 sft. 5.

Dum.	20	S. M. Metodi	3	Corneliu
Luni	21	M. Iulian	4	Uda ric
Marti	22	M. Eusebiu	5	Domitiu
Merc.	23	M. Agripina	6	Isaia Pror.
Joi.	24	(†) Nașt. S. Ion Bot.	7	Vilibald
Vineri	25	M. Fevroina	8	Chilian
Sâmb.	26	C. P. David	9	Anatalia

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11'48
Napoleon d'or (20 franci) aur	19'09
20 Marce germane aur	28'52
Bilete germ. 100 Mărci	117'42
„ franceze 100 franci	95'52
„ române 100 lei	94'95
„ rusești 100 ruble	253'75
„ italienești 100 lire	95'50

„Biblioteca „Bunul Econom“.

Au eșit de sub tipar până acum broșurile:

1. Nutrețurile ierboase, cositurile (fânețele), prepararea fânului și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămënța plantelor agricole și sēmënatul lor.
4. Îngrijirea plantelor agricole în cursul vegetațiunii și recolta cerealelor.
5. Creșterea, nutrirea și îngrijirea animalelor domestice (Zootecnia generală).
6. Cunoașterea pământurilor agricole (Agrologia).
7. Agricultură generală (Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de măruiț pământul).
8. Îngrășămintele (gunoarea pământurilor) și Irigațiunile (udarea pământurilor).
- 9—10. Prăsirea pasărilor de casă (gălițe, hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), găștele, rațele, porumbii (porumbeii).
11. Cultura cerealelor. (Grâuul, sēcara, orzul, ovėsul, meiul, hrișca, cucuruzul (porumbul).
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița, fasolea, linteaz mazărea, și cultura lor.
13. Economia cailor, vitelor mari cornute și bivoliilor.

Prețul unei broșuri este 30 fileri (pentru România 50 bani).

Se pot comanda la administrația „Bunul Econom“, la librăria W. Krafft în Sibiu, la librăria Petru Simion în Arad și la librăria Archidieceșană în Sibiu.

Revēnzătorilor se dă rabat potrivit.

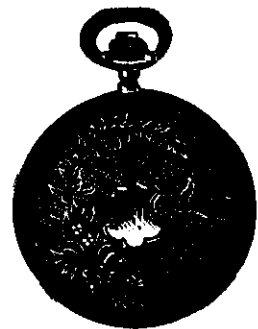
Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

Cel mai mare deposit de ciasornice, giuvaeruri și obiecte de aur și argint în Transilvania

(144) la 25—26

Julius Erős

în Sibiu, Strada Cisanădiei Nr. 3 (Palatul Transilvania).

Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc

Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

CUMPENE

pentru comerț, industrie și economie solid și exact lucrate, ofere spre cumpărare I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană

VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog (228) 23—52 ilustrat gratuit și francat.

Di Albert de Leeuw în Broecheuiz scrie: În urma punerii unui carton mic din renumitul

Moartea clotanilor

(Felix Immisch, Delitzsch)

am aflat mai mult de

50 clotani morți.

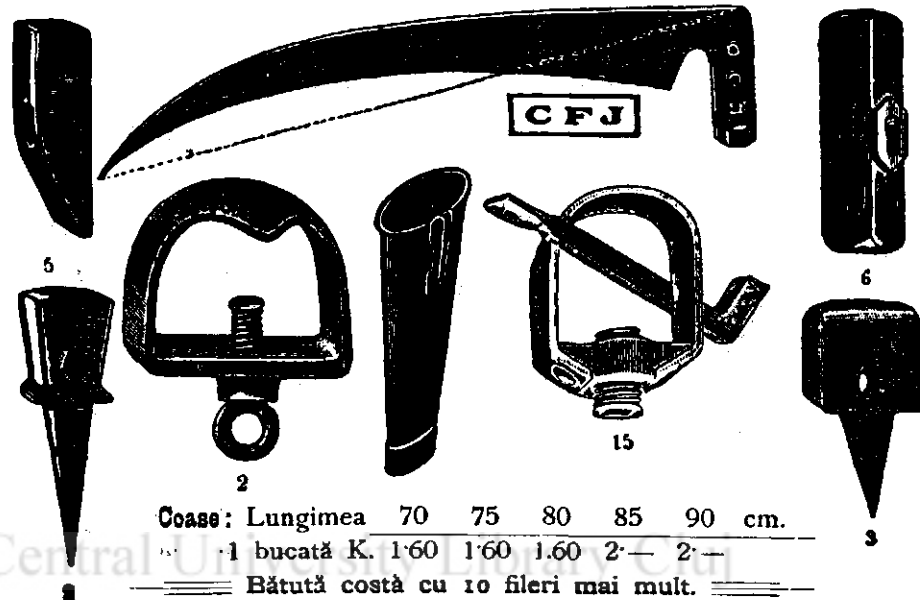
Un carton din MOARTEA CLOTANILOR costă cor. — 60 și 120.

Să află de vânzare la apoteca N. Vlad, Orăștie.

„IDEAL“ institut tipografic și librărie în Hunedoara (Vajda-Hunyad). Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

CAROL F. JICKELI, Sibiu (Nagy-Szeben).

La coasa de aur.

La coasa de aur.

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 bucată K. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Bătută costă cu 10 fileri mai mult.

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provēzută cu semnul CFJ, care nu ar corēspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuițată. — Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vëndute. —

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe de-asupra.

Coase de-acestea cu semnul CFJ să mai pot procura la firmele următoare:

Consum Verein, Heltau. Job. T. Gross, Mühlbach. Regine Buchholzer, Katzendorf. Josef Graef, Schönau. Michael Ehrmann, Marktschelken. Michael Simonis, Langenthal. Carl Waldt, Bolkacs. Joh. Schlattner, Kaisd. Joh. K. Schuller, Agnetheln. Jos. Schuster, Frauendorf. Andreas Nemenz, Reichesdorf. W. Prischak, Girsan.

Nicovale, forma, fig. 2 3 Ciocane, fig. 5 à 250 300 Fig. 6 à 300 grame. 1 bucată K. —96 —96 1 bucată K. —86 —90 K. 1.—

Nicovalele și ciocanele se vënd pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase, pentru înțepenirea coasei Fig. 7. Tocuri de cuți smălțuite pe dinlăuntru și pe dinafară 1 bucată K. —40

Cuți, dela 10 bani în sus, în variație bogată. — Îndeosebi recomand: Cuțile americane 1 bucată K. —40. Cuți de Bergamo vinete-închise, cu semnul CFJ 1 bucată K. —80.

Toporiști de coase, obișnuite de lemn K. —44. — Toporiști pentru coase de holde (model întrodus de Julius Teutsch) 1 bucată K. —90.

Greble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștele obișnuite de lemn, (141) 1 bucată K. 1.30. 25—52

Nu există

Sēminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

(139)

25—52

„AGRICOLA“

Însoțire economică de magazin și anticipații
(143) și-a început activitatea în 25-52

HUNEDOARA (Vajdahunyad).

Cancelaria și Magazinul însoțirii se află în casele proprii.
Însoțirea „Agricola“ cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărițe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaerice).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courante.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

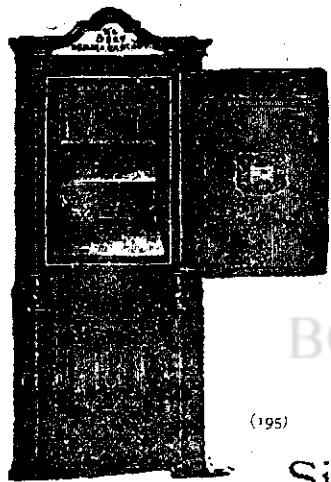
Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfârșit îngrăjește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de case de fer și oțel alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. — Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

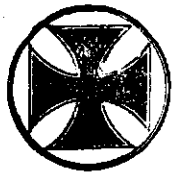
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împrejuvindecă boale vechi de ani.

25

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durărilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fructuri de ureche, bătăte de inimă, sgârșciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârșciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tracterare norma a a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacien, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde o-i-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a prof'a a, aratul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoare-ce „Uasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost eficios oprit fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprțiat și cercetat. Deja citinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

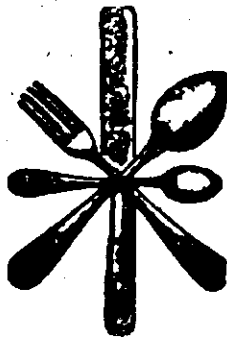
Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

Cumpărare ocașională!

32 bucăți numai 6 fl.

In urma prea marelui deposit al unei fabrici de obiecte de metal, sunt incredintat să vind marfa acesteia în prețul cu care se face. Spedez dară, până când depositul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța într'o bucată) din cel mai fin argint de gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai fin argint de gloria; 1 sitită de străcurat

laptele și 1 sitită de străcurat supa. — 32 bucăți cari costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite. Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se înlocuește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai decât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potrivit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**

(226) 25-52

Budapesta VI., Strada Proféta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mecanism american indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar, e durabilă, comodă și corespunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru luminarea chiliilor, treptelor, ambitelor și localităților luterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și vânătorilor pentru serviciu de noapte e tare acomodată; pentru turiști sunt indispensabile, pentru medici și moașe cu ocașunea vizitelor de noapte. In fabrice,

morii, pivnite și deposite unde se păstrează materii explosive, sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea sunt reprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe propriu și economii îi păzește de atucuri și foc; cu aceasta te poți să și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 filei subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227)

Se trimit cu rambursă de

25-52

Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**

BUDAPEST, Strada Proféta 5.

Bani! Bani! Bani!

Subsennata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

Împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10-70 ani cu 2% - 5%.

Credit personal cu giranți și obligație pe 5-10 ani

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri, credit simplu și fără giranți, pe salare dela K. 1800 mai sus.

La dorință servim cu informațiuni, rugând marea postală.

(230)

„**PECUNIA**“ întreprindere de credit, 25-52

Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.